

L'experiència de dos anys de guerra. l'ahir, l'avui i el demà del nostre poble i del nostre Partit. Per Joan Comorera.

Treball, núm. 624, dimarts 19 juliol 1938.

En aquests dos anys de lluites aferrissades i sovint perilloses, el Partit ha fet una gran experiència. La millor experiència d'un Partit de masses, car ella palesa que ha sabut ésser el guia, l'orientador, l'intèrpret fidel dels seus sentiments, de les seves aspiracions. La gran experiència, consisteix en què les consignes llançades des del començament i fins el llenguatge especial que elles exigien, ja no són consignes i llenguatge peculiars, particulars, característiques del Partit, sinó de tot el poble antifeixista.

Des del començament vàrem afirmar que la nostra lluita no era interior, civil, un cas semblant a les clàssiques guerres del segle XIX, sinó internacional, que en la nostra terra havia començat l'ofensiva del feixisme contra la democràcia occidental i contra, en la perspectiva última, la U.R.S.S., la nostra gran pàtria socialista, que, consegüentment, no lluitàvem per la implantació immediata del socialisme o del comunisme llibertari, sinó per la independència d'Espanya, per la consolidació de les llibertats catalanes, per una República democràtica socialment avançada, la qual, en cap cas, no podria ésser la repetició ni la caricatura de la República sense suc ni bruc del primer bienni. Aquesta definició de la nostra lluita, que és avui definició acceptada per tot el poble antifeixista, forjà la línia tècnica del Partit, ha estat la determinant dels seus èxits indiscutibles, la raó essencial del seu prestigi.

L'indefugible caràcter internacional de la nostra lluita, la increbantable voluntat de victòria de victòria del feixisme italo-alemany, ens dictà la consigna central del nostre moviment: unitat antifeixista, unitat d'acció proletària, unió dels pobles hispànics, per a fer la guerra, assolir la victòria i organitzar la pau. Els companys que de bona fe, i esperonats pels sinistres provocadors del trosquisme, varen creure en una guerra curta i fàcil, que podia portar-se endavant sense un major esforç a cop de frases més o menys revolucionàries i d'assaigs de tot ordre, tenint sota els peus un país trasbalsat per la indisciplina, l'incontrolatge, la provocació i al cim governs aparents que no governen, han

acabat per comprendre l'únic camí a seguir. I la unitat antifeixista, la unitat d'acció proletària, la unió de tots els pobles hispànics contra l'enemic comú, no és avui una aspiració, sinó una realitat fecunda que porta en el seu si la victòria.

La millor revolució és guanyar la guerra, car la victòria ens obrirà tots els camins de la construcció renovadora, com voldrà i sabrà el poble triomfant. I per a guanyar la guerra ens calia, en primer terme, crear l'Exèrcit. Davant un exèrcit poderós, disciplinat, ben util·lat, ben enquadrat, enfortit constantment per Hitler i Mussolini, havien d'ésser vençudes les heroiques columnes de partits i organitzacions, i ho foren. Davant l'exèrcit feixista, havia d'haver-hi l'Exèrcit Popular Regular de la República, amb comandament únic, amb disciplina d'acer, amb quadres forjats en les trinxeres, amb comandaments depurats, un Exèrcit ben util·lat, ben municionat i de tremp polític ferm i pur per l'acció i l'exemple de l'heroic Comissariat, que va ésser creació espontània, genial del poble en armes. I aquesta consigna clara i precisa per nosaltres que vàrem comprendre tot seguit el caràcter de la nostra lluita, és ara, en el segon aniversari, que esdevé realitat viva i gloriosa, aspiració, voluntat de tots els antifeixistes. En la seva realització integral, implacable, està la victòria.

L'Exèrcit de la República no podia crear-se sense l'acció metòdica i dura de governs de prestigi, de governs que volguessin i sabessin governar. Per a crear aquest Exèrcit, calia superar el període de comitès de poble i de barriada, de fàbrica i de cafè, dels incontrolats i dels valents de cantonada, de la provocació trosquista i del revetllisme pseudo-revolucionari que dessagnà econòmicament i financera el país. No podia ésser d'altra manera, car un Exèrcit combatent, un Exèrcit actual, per a assolir la victòria, exigeix la mobilització sistemàtica i disciplinada dels homes i de les coses: dels homes, per a oposar-los en quantitat suficient als mercenaris del feixisme internacional; de les coses, per a proveir-lo d'allò que necessita per a no sucumbir eixorcament. El nostre Exèrcit, necessita una eficient indústria de guerra, una reraguarda unida, disciplinada, de moral ferma, una economia sana que produeixi el màxim de productes de consum interior i de divises per a adquirir a l'exterior allò que no tenim a bastament: armes, queviures, combustibles, matèries primes, una economia més sana i més rica que la dels nostres enemics. La història ens demostra que

un exèrcit combatent pot ésser esfondrat per la seva reraguarda. Aquell període caòtic, d'irresponsabilitat i de provocació, fou superat, encara que a canvi de moltes vides precioses, i estem ja en ple període constructiu, amb governs prestigiosos que governen, que estan en condicions de mobilitzar més a fons i més eficaçment els homes i les coses, període de disciplina, de responsabilitat, de serenitat a la reraguarda i de comprensió en els fronts de batalla i del treball. No com on podíem o hauríem d'estar ja, però caminem pel bon camí. No és el Partit ja qui ho diu i s'esforça per fer-ho, és tot el poble antifeixista.

En el segon aniversari de la nostra lluita, el Partit pot mirar enrera i sentir-se orgullós del seu treball. La satisfacció per l'actuació passada, però, de ben poca cosa serviria, si en el nou període que avui comença, el Partit no seguís essent el que fou.

Comença el període decisiu de la nostra lluita. En el passat, teníem temps i territori per a perdre. Ara el temps no permet assaigs i el territori que ens resta hem de defensar-lo pam a pam. Aquesta característica de la situació augmenta la responsabilitat del partit i l'obliga a treballar més acuradament, més abnegadament, més serenament que mai.

La unitat antifeixista, la unitat d'acció obrera, la unió de tots els pobles hispànics aconseguida, hem de servir-la costi el que costi. No serà tasca senzilla. L'enemic comprèn la força imbatible de la nostra unitat i s'esforçarà amb intensitat creixent a destrossar-la. El Partit ha d'estar amatent per a liquidar, en col·laboració amb totes les forces antifeixistes, les maniobres, una a una. Contra la unitat antifeixista tractarà de crear oposicions artificials entre republicans i els partits obrers, entre pagesia i proletariat. Contra la unitat d'acció obrera es valdrà essencialment dels provocadors trosquistes, els quals se sostindran en els recels sindicals, no vençuts del tot, encara. Contra la unió dels pobles hispànics, mobilitzarà tots els seus recursos en homes i en diners per a crear incompatibilitats, per a enfondir diferències de criteri, per a oposar Govern a Govern, per a impossibilitar la necessària convivència, mitjançant incident més o menys greus, però sistemàtics, de caire en aparença contrari. La lluita ha d'ésser constant i sense misericòrdia. A les maniobres de l'enemic, hem d'oposar el nostre treball constructiu: ajudar a crear el Partit únic del

proletariat a tot Espanya, accelerant el procés d'unificació orgànica de les dues centrals sindicals, enfortint la unitat del nostre Partit, unint camp i ciutat per una política justa de preus que no permeti especular sobre una pagesia que vol explotar els obrers o sobre un proletariat que vol sotmetre i explotar els pagesos, no admetent equívocs separatistes i equívocs centralistes, imposant, si cal, per l'acció de tots, la coordinació de treball dels governs dificultada per agents del feixisme que marxen pel camí de l'absorcionisme, negació dels tretze punts, i del sentit comú, no justificant, en cap cas, reaccions histèriques que ens porten a la política dels fets consumats pel més fort físicament. La unitat antifeixista, la unitat d'acció obrera, la unitat de tots els pobles hispànics, ha creat l'Exèrcit de la victòria. Ningú no ens la podrà prendre.

La voluntat de lluita fins a la victòria definitiva, fins a l'aixafament de Franco i dels seus traïdors, fins a l'expulsió del nostre territori dels exèrcits invasors, és l'única sortida positiva, admissible. Qualsevol altra, disfressi's amb el nom que es vulgui és la derrota. El Partit ja en té una bona experiència. (Il·legible l'original)

Uns treballen per no remeiar les dificultats que la guerra ens planteja o per crear un clima favorable a un final qualsevol. Aquesta mena de treball, de saboteig metòdic i més o menys científic, és perillós, car fatiga i exigeix més esforç del que caldrà al nostre poble. D'altres, es preparen per a donar el seu cop teatral, una vegada les condicions objectives de l'ambient hagin madurat, i a les ordres dels sectors de l'imperialisme anglès. Molts són els camins que acaben en la capitulació. Per nosaltres, catalans, hi ha el de la "pau separada", el de la colonització paternal de Catalunya per una potència "amiga". Per nosaltres, espanyols, ni ha el de la "treva", el de "l'armistici", sorpresa que avui dorm en el fons del sac de Mr. Chamberlain. Els hem de barrar uns i altres, costi el que costi. En un final de compromís, de capitulació, Catalunya ho perdria tot, els obrers i camperols de Catalunya ho perdrien tot, car seriem nosaltres, més que ningú, la peça de regateig entre els elements en pugna per a acabar "honorablement" la guerra d'Espanya. El dilema és d'acer. Ho ha estat des del començament de la lluita, i els catalans l'hem de resoldre estretament units amb els antifeixistes de la resta d'Espanya a la nostra manera, plagui o no a Mr. Chamberlain: aixafant Franco, expulsant del nostre territori els exèrcits

invasors, bastint en la nostra Pàtria alliberada la República que vulguin els espanyols.

La resistència d'avui és la victòria de demà. El nostre Exèrcit no és encara el que ha d'ésser, el que serà. Pràcticament, fa ben poc temps que s'organitzà seriosament l'Exèrcit. Amb la resistència gloriosa d'avui, trobarem el temps que necessitem per a completar l'organització de l'Exèrcit, de la indústria de guerra, del comerç exterior, del proveïment. Un temps però, aprofitat amb veritable ritme de guerra, amb treball que doni fruits cada dia en nous oficials, en nous quadres inferiors, en nous Alts Comandaments, en noves fortificacions, en nous Comissaris, en accentuada depuració militar i civil, en coordinada actuació econòmica que llanci als mercats major quantitat de productes el valor dels quals retornarà al país transformat en queviures, armes, combustibles i matèries primes, en nous estímuls per a mantenir i enfortir els sentiments antifeixistes del nostre poble, la seva voluntat de lluita fins a la victòria total. El Partit ha de considerar provocació, maniobra trosquista, acte contrarevolucionari, tot allò que condueixi a un afebliment de la resistència, tot allò que, recolzant-se en els dolors de l'hora present, en les misèries que el sabotatge metòdic ens imposa, vulgui arribar a la conclusió que la resistència d'avui no és més que un allargament eixorc dels sacrificis d'ahir. La resistència ens ha fet guanyar ja batalles interiors i internacionals. La nostra resistència ha desmoralitzat la reraguarda de l'Espanya sotmesa, precipita les ofensives de la desesperació, pertorba profundament la vida d'Itàlia i Alemany i empeny Mussolini pels viaranys de la histèria suïcida, arruïna els plans dels sectors imperialistes anglesos, enemics de la nostra causa, i remou a fons les entranyes de les masses democràtiques i proletàries de tots els països i exalta la seva voluntat d'infondre a la política dels seus governs un contingut més humà i més honest, de solidaritat efectiva envers un poble que lluita per la llibertat de tots. Un temps més de resistència aferrissada, ben organitzada, i el fruit de la victòria serà madur.

(Il·legible l'original) No és just plantejar els problemes del front subestimant els problemes de la reraguarda, com no seria just tampoc una posició inversa. Front i reraguarda són una unitat. Fins ara el major esforç s'ha realitzat per a crear un Exèrcit capaç de resistir les ofensives darreres de l'enemic. Poc s'ha

fet, i de vegades, aquest poc s'ha fet malament, per a posar la nostra reraguarda en condicions de resistir l'angoixa, els dolors, les privacions de la guerra en el seu últim període, el decisiu i sempre el més feixuc. No comprendre que això és un error, no apressar-se per a rectificar-lo, ens podria ésser fatal. I essencialment la resistència de la reraguarda s'aconsegueix, amb la permanent destrucció dels elements de la cinquena columna, assegurant un ritme de producció i un mínim de proveïment. El Partit ha de sentir la preocupació constant, profunda, del problema a resoldre. Una reraguarda sense treball i en les condicions d'avui, això pot esdevenir, crea el clima propici als provocadors, als espies, als trosquistes. Una reraguarda subalimentada, no per exigències insalvables, sinó per ineptitud, per incomprensió, per sabotatge, obligada a conviure amb minories tractades en règim de privilegi, pot esfondrar-se fulminantment. Hem de resoldre el problema del treball i el del proveïment, incrementant l'exportació, prenent ja les mesures adients en previsió del pitjor que pot ésser en qualsevol moment realitat. Hem de resoldre el problema del proveïment posant fi al privilegi i assegurant un repartiment just mitjançant les cooperatives de consum, important en les millors condicions –prèvia una depuració a fons dels òrgans competents–, únicament els articles bàsics, aprofitant al màxim els recursos del propi país, desenvolupant acceleradament el consum col·lectiu, salvant de la tisi i del raquitisme les noves generacions. Ambdós problemes a Catalunya són fonamentals, i a part la línia esmentada del pla general, hem de resoldre'ls valent-nos dels òrgans propis de Catalunya, creats per Catalunya, fruits de la nostra tradició econòmica de lluita, estimats per tots els catalans, en perfecta coordinació amb els òrgans de l'Estat Central d'activitat paral·lela. Essent això possible, això hem de fer. Un Exèrcit poderós i una reraguarda unida i de moral alta faran invencible la República per més que treballin Hitler i Mussolini i llurs turiferaris dels països democràtics.

La tasca que ens espera és eminentment feixuga però el Partit pot portar-la a cap exactament com ho ha fet amb les tasques passades, no menys feixugues. Els companys han de comprendre que si el Partit és fort, tot anirà endavant. I la fortitud del Partit és la seva disciplina, la seva unitat, la seva progressiva capacitació ideològica, la formació sistemàtica de nous quadres femenins, la serenitat en la crítica dels propis errors, la depuració permanent, la vigilància

severa contra les filtracions, l'honestedat en la conducta i en el treball, la capacitat bolxevic de reaccionar positivament i serenament davant les dificultats per grosses que siguin o apareguin, la seva objectivitat orientadora davant les masses democràtiques i treballadores, el seu clar sentit de la responsabilitat. El Partit farà la seva feina.

Franco, el traïdor, serà esclafat, i els mercenaris de Hitler i Mussolini seran llençats al mar!

Barcelona, 18 de juliol del 1938